

Emne nr. 87

HØYRE OG VENSTRETRAFIKK

Når man går på en veg, til hvilken side vil man holde når man passerer:

1. en person som kommer imot en,
2. en rytter som kommer imot en,
3. en kjører som kommer imot en?

Når man går sammen med sin hustru, en kvinnelig slektning eller venn, eller et barn:

4. var det vanlig å holde henne (dem) på den side som vendte fra den møtende trafikk?
5. Ble det i tilfelle på høyre eller venstre side?
6. Finnes det lokale rim, ordtak eller vitser som refererer til god eller dårlig oppførsel i slike tilfelle?

Fra norsk side er det ønskelig å få svar på følgende spørsmål:

7. Når man går på en veg sammen med sin hustru til kirken eller et annet sted, er det da vanlig at hustruen går et skritt eller to bak mannen?
8. Gjør det noe fra eller til om de går på en sti eller en kjøreveg?
9. Er det forskjell på "før" og "nå" slik at i eldre tid gikk hustruen etter mannen og at det nå anses som mindre bra?

Kløvjing

10. Leide man alltid kløvhesten?
11. Holdt man i tømme i høyre eller venstre hånd?
12. Ved møtende trafikk: Gikk man på den side av hesten som vendte mot trafikken, eller på motsatt side?
13. Ble det i tilfelle på høyre eller venstre side av kløvhesten?

Fra særnorsk synspunkt spørres:

14. Kan det fortelles noe om hvordan man styrte hesten på vanskelige veger eller steder?

Ridning

15. På hvilken side av hesten steg man i salen?
16. Til hvilken side holdt man når man møtte en kjører, rytter eller fotgjenger?
17. Til hvilken side vendte en kvinnesal (sidesal)?
18. Til hvilken side holdt en kvinnelig rytter når hun møtte en kjører, rytte eller fotgjenger?

Fra norsk synspunkt spørres:

19. Finnes det noen tradisjon om oppstillingen når brudfølget red til kirken og hvordan var den? Red for eksempel bruden foran brudgommen til kirken og bak ham fra kirken, eller red de side om side og på hvilken side red i tilfelle bruden?

Kjøring

20. Fra hvilken side satte man seg i vognen?
21. Har gamle kjøretøyer fotsteg bare på en side og på hvilken?
22. På hvilken side hadde man bremsen hvis en slik fantes på kjøretøyet?
23. Gjelder samme regler når man bruker slede?

Båtfart

24. Var det spesielle trafikkregler ved elvemunninger og landingsplasser og svarte i tilfelle reglene til de som var vanlig til lands?

Dører

25. Finnes det kirker eller offentlige bygninger i bygda hvor utedøre slår inn?
26. Er låset på høyre eller venstre side når man kommer utenfra a) på dører som slår inn, b) på dører som slår ut?
27. Dersom det er en dobbeldør: åpner man høyre eller venstre dør først når man kommer utenfra?

28. Har det vært en fast regel at utedøra på gårder, husmannsplasser eller andre private bygninger slo inn?
29. Var låset på høyre eller venstre side når man gikk inn?
30. Er det vakling i skikken på moderne hus?
31. Hvilken dør åpner man først på dobbeldører utenfra på private hus?
32. La oss forutsette at en veg går over to tilstøtende eiendommer. Den av de to naboer som har gjerdeplikt der hvor vegen går, ønsker en grind over vegen. Han vil da hengsle grinda slik at den slår mot hans egen eiendom, og følgelig på den side av grindstolpene som vender dit.

På hvilken ende av grinda (høyre eller venstre) vil han da sette grindlåset (kroken etc.) sett fra den kant hvor gjerdeplikten er?
33. Dersom vegen skjærer over innmark og utmark som tilhører samme eier, forutsetter vi at grinda slår mot utmarka. På hvilken ende av grinda kommer låset når man vender seg mot utmarka?
34. Det er mulig at dette kan forenkles til et spørsmål om på hvilken ende av grinda vil man sette låset når man ser det fra den kant hvortil grinda åpnes. Finnes det en alminnelig regel for dette.